

předpisu, jednal zcela libovolně a musí nésti následky tohoto svévolného označení zboží. Není-li však pochybností o tom, že jetelové odpadky tarifují dle třídy C, nemůže žalovaný erár odvozovati právo, počítati dovozné dle vyšší třídy, z předpisu odstavce b) všeobecných ustanovení o výpočtu dovozného za zboží nákladní A III. dílu I., oddělení B železničního tarifu nákladního (platného od 1. ledna 1918), že »se sazeb třídy I. použije pro zboží, pro které jest stanovena třída I. nebo pro které není ani v rozřídění zboží, ani v oddílu B ani nikde jinde stanoveno tarifování.« Pokud žalovaný erár odvozuje zmíněné právo z prováděcího ustanovení V k Šu 56 žel. dopr. ř. ve spojení s předpisy odst. g 1. všeobecných ustanovení o výpočtu dovozného za zboží nákladní A III., dílu I., oddělení B železničního tarifu nákladního, jednajícimi o předmětech, které jemu zařaděny pod společný h r o m a d n ý název, stačí připomenouti, že nejde vůbec o takový předmět, a ostatně žalovaná strana si nevšímá toho, že dotčená ustanovení, jak výslovně uvedeno na příslušném místě, platí jen pro doložky, které jsou v rozřídění zboží označeny zvláštním znamením — kroužkem s tečkou — ale žádná z položek, která by přicházela v úvahu (A 1, K 18, H 9, S 39), není takto označena, tak že již z toho důvodu nebylo by lze užití těch ustanovení. Nemají-li místa tato ustanovení, jest veškerý podklad odňat návrhu, by připuštěn byl znalecký důkaz o tom, že dle nich byla by železnice oprávněna počítati dovozné podle vyšší třídy. Nejde konečně na tom, zda mohla železnice při stanovení dovozného zjistiti, zda se zboží srovnává s údajem v nákladním listě, čili nic. Nebylo-li jí to možno — bez viny odesílatele, jako v tomto případě — a předepsala-li vyšší dovozné, než dle pravé povahy zboží a platného tarifu předepsati měla, má to právě dle Šu 70 žel. dopr. ř. v zápětí, že musí oprávněnému vrátiti, oč bylo více zapláceno.

Čís. 2578.

Ujednáno-li, že kupitel má právo obal dodaného zboží (sudy) do určité doby vrátiti, jest prodatel povinen, vzíti je v této lhůtě zpět. Po uplynutí lhůty má prodatel na vůli, zda chce obal zpět anebo za něj náhradu. Dokud nevyzval kupitele po uplynutí lhůty, by obal vrátil, není kupitel v prodlení a nahodilá ztráta postihuje prodatele.

(Rozl. ze dne 2. května 1923, Rv II 515/22.)

Žalobce dodal žalovanému, s nímž byl v obchodním spojení, v roce 1916 sudy s lihovinami a sdělil mu ve faktuře, v níž účtoval za sudy úhrnem 96 K, že sudy vezme zpět pouze tehdy, budou-li vráceny do 14 dnů, podotkl však výslovně, že sudy zustávají jeho vlastnictvím. Žalovaný ve lhůtě sudů nevrátil a byly mu pak při drancování uloupeny. Žalobce o vrácení sudu nebo zaplacení 1057 Kč (nynějši jich cena) procesní soud prvního stádu vyhověl, odvolací soud přiznal žalobci pouze nárok na vydání sudu nebo náhradu za ně penězem 96 K. D ů v o d y: Ježto žalovaný sudů nemá, jest případ tento rozhodnouti dle předpisu zákona o náhradě škody a jde tedy o otázku, zda

je žalovaný povinen k náhradě cen roku 1916 či cen dnešních, po případě, zda lze za to míti, že jde o vyšší moc, která žalovaného ve smyslu §u 1296 obč. zák. od náhrady škody osvobozuje. Tento případ nelze připustiti, neboť, i kdyby bylo správným, že žalobce sám si škodu zavinil tím, že včas od žalovaného sudů nežádal (o vrácení nežaloval), jak žalovaný namítá, jest neméně vzíti zřetel na to, že škodu žalobcovu při nejmenším touž měrou zavinil žalovaný, žalobci včas sudův ani nevrátiv, ani nezaplátiv, ba nutno tvrditi, že žalovaný škodu tu zavinil daleko větší měrou, než žalobce, neboť byl ku vrácení (zaplacení) povinen, kdežto žalobce měl pouze právo, žádati to nebo žalovati, a nelze předvídati, zda jeho vyzvání nebo žaloba by do dne vydrancování obchodu žalovaného byla měla úspěch. Dlužno tudíž uznati, že žalovaný neoprávněným zadržováním sudů žalobce poškodil a tudíž k náhradě škody jest povinen (§ 1294 a násl. obč. zák.). Jde tudíž pouze o to, jakou škodu má žalovaný hraditi. Smysl první věty doložky faktury jest ten, že po uplynutí 14 dnů žalobce sudu již zpět nepřijme, je žalovanému ponechá, a se zřetelem na to dlužno čalší větu, že sudy zůstávají přes to jeho vlastnictvím, vykládati ve spojitosti s větou první pouze tak, že žalobce žádá zaplacení jejich ceny. Jest samozřejmo, že cenu sudů dlužno určiti pouze dle doby jejich dodání. To plyne z pojmu kupu, o který se zde jedná, a z ustanovení čl. 342 obch. zák., že kupní cena má býti zaplacena při odevzdání zboží, neboť zajisté vždy kupuje se za cenu, jakou má věc v době kupu a odevzdání, a nikoliv za cenu, jakou bude míti někdy v budoucnosti. V tomto případě asi za pět let. Jest tedy jisto, že žalovaný jest povinen, nahraditi žalobci cenu sudu v době dodání, tedy patrně cenu, jak na faktuře byla uvedena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu dovolání.

D ů v o d y:

Zda doložka na faktuře o vrácení sudu zněla tak, jak jest uvedeno v rozsudku odvolacího soudu, či zda obsahovala ještě také dodatek, »že sudy jsou jen k vůli pořádku zařazeny do účtu,« nemá pro posouzení věci významu. Každým způsobem lze doložce rozuměti jen tak, jak ji vykládá dovolání samo, totiž, že žalovaný měl právo, sudy do 14 dnu vrátiti, a žalobce byl v tomto případě povinen, vzíti je zpět, po této lhůtě však měl jedině žalobce právo voliti, zda chce sudy vzíti zpět, či žádati za ně náhradu. Tomu-li tak, bylo na žalobci, když žalovaný nevrátil sudů do 14 dnu, by se rozhodl, zda chce žádati jich zaplacení či, vykonáváje právo vlastnické, jež si vyhradil, žádati jejich vrácení. Dokud žalobce žalovaného nevyzval, aby sudy vrátil, nebyl žalovaný v prodlení s vrácením sudů, neboť do 14 dnů po jejich obdržení byl sice oprávněn, nikoli však povinen je vrátiti, a po uplynutí této lhůty byl povinen je vrátiti jen v tom případě, kdyby byl žalobce žádal jejich vrácení. Ve sporu nebylo však ani tvrzeno, že žalobce vyzval žalovaného před 6. červencem 1917, kdy sudy při plenění byly ukradeny a zničeny, by mu sudy vrátil. Důsledkem toho nebyl žalovaný dne 6. července 1917 v prodlení s vrácením sudů; proto neručí za jejich ztrátu, která byla způsobena náhodou, žalovaným nezaviněnou, nýbrž ztráta

postihuje žalobce jako vlastníka. Z toho plyne, že žalobce nemůže na žalovaném žádati, by mu sudy vrátil, a plyne z toho dále, že na něm nemůže ani žádati zaplacení nynější ceny jejich, poněvadž povinnost žalovaného, zaplatiti nynější cenu, by předpokládala, že žalovaný ručí za jejich ztrátu. Nemá tedy žalobce příčiny, vytýkati rozsudku soudu druhé stolice, že na jeho újmu věc nesprávně posoudil. Vzhledem k tomu nebylo potřebí, doplňovati řízení důkazy o tom, za jakým účelem byla uvedena cena sudu ve faktuře, a není tudíž řízení v tomto směru neúplným, jak dovolání tvrdí.

Čís. 2579.

Podnájemník není oprávněn, odporovati smíru nájemníka s pronajímatelem o vyklizení najaté místnosti. Není závady, by za řízení o svolení soudu k výpovědi strany smírem neujednaly vyklizení bytu.

(Rozh. ze dne 2. května 1923, Rv II 281 23.)

Pronajímatel uzavřel v řízení o soudním svolení k výpovědi s nájemcem smír o vyklizení bytu. Žalobu podnájemníka na pronajímatele a nájemce o bezúčinnost smíru procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Ve smyslu Šu 568 c. ř. s. platí výpověď, daná nájemníkovi, též oproti podnájemníkovi. Zákonu o ochraně nájemníků ze dne 8. dubna 1920 čís. 275 sb. z. a n. bylo vyhověno tím, že byla podána žádost o povolení soudní výpovědi, že bylo o tomto návrhu jednáno a skončilo toto jednání smírem. Není příčiny, proč by tento smír byl neplatným; § 7 cit. zák. žádá pouze, by řízení o podání výpovědi ve smyslu toho zákona bylo zachováno. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolání není opodstatněno a poukazuje se odvolatel na správné důvody napadeného rozsudku. Nelze souhlasiti s názorem odvolatelovým, že § 7 zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 275 sb. z. a n. vylučuje, urovnati spor o výpověď smírem, a že výpověď může býti stanovena pouze nařízením soudu. Zákon upravuje pouze ony případy, kde o přípustnosti výpovědi není mezi stranami shody, není tím však vyloučeno, by strany o svém soukromoprávním poměru nemohly učiniti narovnání (§ 1375 obč. zák.), a není proti urovnání smírem překážky ani v případě, kde nájemce dal místnosti do podnájmu, neboť podnájemník není k pronajímateli bytu ve smluvním poměru a nemůže ani obsah smíru býti brán v pochybnost žalobcem, jenž na smíru není vůbec účastněn (§ 1380 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní. Správným je jeho názor, že zákon poskytuje ochranu pouze nájemníku vůči pronajímateli bytu, nikoli však podnájemníku, ohledně kterého platí § 568 c. ř. s. Pro použití tohoto Šu v žalobcův prospěch není důvodu vzhledem ke skutkovým zjištěním. Z toho je dovoditi, že žalobce jako pod-